

Aan

Minister
cc Staatssecretaris

nota

Beantwoording Kamervragen (GL) zorgen natuur- en
actieclubs over zandwinning IJsselmeer

TER BESLISSING

Datum

25 mei 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/144458

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Waterkwaliteit en Grote
Wateren
Grote Wateren en Bestuur

Beslistermijn

30 mei 2023

Bijlage(n)

3

Aanleiding

Aan de ministers van Infrastructuur en Waterstaat en voor Natuur en Stikstof zijn vragen gesteld door het lid Bromet (GroenLinks) over het bericht 'Natuur- en actieclubs maken zich zorgen om hernieuwde interesse in zandwinning op het IJsselmeer en laten het rijk opnieuw weten: 'Wy wiene, binne en bliuwe tsjin sânwinning' (kenmerk 2023Z08133, ingezonden 10 mei). De beantwoording van deze vragen vindt u in bijgaande brief aan de Tweede Kamer. Deze antwoorden zijn mede namens de minister voor N en S en worden parallel aan haar voorgelegd.

Omdat in de antwoorden gerefereerd wordt aan een toezegging die de staatssecretaris heeft gedaan, ontvangt u (stas) de antwoorden ter informatie.

Geadviseerd besluit

Minister: In te stemmen met de beantwoording van de vragen en deze naar de Kamer te verzenden.

Kernpunten

In april hebben enkele natuur- en actieverenigingen een positiedocument opgesteld tegen zandwinning in het IJsselmeer (zie bijlage). Dit document is verstuurd naar het beleidsdepartement, de voorzitter van de Kamercommissie IenW en regionale en lokale overheden. Naar aanleiding hiervan zijn berichten in lokale media verschenen (bijlage 3) en zijn daaropvolgend vragen gesteld in de gemeenteraad van De Fryske Marren en statenvragen in de provincies Friesland en Noord-Holland. Zo nu ook door GroenLinks in de Kamer.

De zorgen van de opstellers richten zich voornamelijk op hoe zandwinning in het IJsselmeer kan samengaan met de aanwezige Natura 2000-doelstellingen en de wateropgaven. Vanuit die zorg is men ook kritisch op de nut en noodzaak van zandwinning in het IJsselmeergebied.

Krachtenveld

De ondertekenende partijen van het positiedocument zijn: It Fryske Gea, Aksjegroep Murns/Aldemardum, Natuurmonumenten, Stichting Gaasterlân Natuerlân, IJsselmeervereniging en Vogelbescherming Nederland. De penvoerders zijn twee inwoners van de De Fryske Marren woonachtig langs de Friese IJsselmeerkust. Deze opstellers hebben zich destijds verenigd in 'Geen Zandindustrie IJsselmeer' naar aanleiding van een voornemen tot commerciële

industriezandwinning in het IJsselmeer. De aanleg van een eiland voor de Friese IJsselmeerkust was onderdeel van het voornemen en de belangrijkste reden voor de tegenstand.

Uit navraag bij de regionale vertegenwoordiging van Natuurmonumenten en de IJsselmeervereniging blijkt dat het document door Friese vertegenwoordigers is opgesteld. Hoewel de regionale vertegenwoordiging het eens is met de kritische houding ten opzichte van zandwinning in een Natura 2000-gebied, zijn deze verenigingen niet tegen zandwinning in het algemeen. Zij zien het vooral als een ruimtelijk vraagstuk; waar kunnen welke functies wel/niet samengaan. Zij zijn daarbij geïnteresseerd om samen te onderzoeken hoe zandwinning bij kan dragen aan natuurontwikkeling en/of het maken van afwisselende habitats binnen het gebied.

De zandwinsector staat hier open voor, maar is tegelijkertijd bezorgd over de kritische geluiden uit het gebied.

Toelichting

Politieke context

Naar aanleiding van de gestelde statenvragen in de provincies Friesland en Noord-Holland en ook de vragen in de gemeenteraad van De Fryske Marren is ambtelijk contact geweest over de beantwoording. Verder is de antwoordbrief inhoudelijk afgestemd met het ministerie van LNV en binnen IenW met RWS.

In het Commissiedebat Leefomgeving heeft staatssecretaris Heijnen in oktober 2022 de toezegging gedaan om een scenariostudie naar de ontwikkeling van de landelijke behoefte aan (bouw)grondstoffen richting 2050 uit te voeren. Aspecten zoals de huidige bouwopgaven, transitie naar een circulaire economie en demografische ontwikkelingen worden in deze studie meegenomen. Daarbij wordt specifiek gekeken naar hoe de vraag naar grondstoffen vanuit het IJsselmeergebied in relatie tot de landelijke vraag zich in deze periode gaat ontwikkelen. Dit mede ter nadere onderbouwing voor de nieuwe Zandwinstrategie IJsselmeergebied 2025-2050. De resultaten uit de scenariostudie worden daarom meegenomen in de Notie Reikwijdte en Detailniveau, als eerste stap richting het planMER. Hierin worden de milieueffecten van het nieuwe zandwinbeleid in kaart gebracht.

Communicatie

Vanaf het moment dat aan stakeholders in het IJsselmeergebied is aangekondigd dat wij als IenW nieuw zandwinbeleid voor het IJsselmeergebied gaan ontwikkelen, heeft deze Friese groep schriftelijk en mondeling hun positie hiertegen kenbaar gemaakt. Naar aanleiding hiervan heeft er in mei 2022 een gesprek plaatsgevonden tussen hen en ambtenaren van IenW, RWS en LNV in Friesland. Hierin is vanuit Rijkszijde uitgelegd wat de intentie van de nieuwe beleidsontwikkeling is en op welke wijze dit in de periode 2022-2025 gaat gebeuren. Van hun zijde hebben zij uitgelegd waarom zij tegen zandwinning zijn en dat zij willen voorkomen dat hun deelname aan het ontwikkelproces als steun voor zandwinning in het gebied wordt gezien.

Ondanks hun tegenstand tegen zandwinning in het IJsselmeer blijven wij vanuit het project betreffende partijen informeren en uitnodigen voor stakeholderbijeenkomsten. Dit is onlangs in onze bevestiging van ontvangst van

Datum

25 mei 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/144458

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Waterkwaliteit en Grote
Wateren
Grote Wateren en Bestuur

Aan

M.

Bijlage(n)

3

hun positiedocument herhaald. Tot nu toe zijn er ook altijd vertegenwoordigers mede namens hen aanwezig geweest.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Antwoordbrief Kamervragen GroenLinks n.a.v. zorgen natuur- en actieclubs over zandwinning op het IJsselmeer	Brief aan de Kamer met antwoorden op de door GroenLinks gestelde Kamervragen.
2	Positiedocument 'Geen Zandindustrie IJsselmeer'	Positiedocument opgesteld door verschillende natuur- en actiegroepen tegen zandwinning in het IJsselmeer in april dit jaar.
3	Nieuwsbericht Friesch Dagblad	Bericht nav waarvan de vragen zijn gesteld

Datum

25 mei 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/144458

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Waterkwaliteit en Grote Wateren
Grote Wateren en Bestuur

Aan

M.

Bijlage(n)

3